

گزارش عملکرد گروه کسب و کار

موضوع: آسیب شناسی فضای کسب و کار

مقدمه: در گروه کسب و کار مشکلات ساختاری فضای کسب و کار در ایران به عنوان یکی از چالش برانگیز ترین مسائل اقتصاد کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفت که اهم نکات مطرح شده در این رابطه به شرح زیر است:

۱. وجود نهادها و سازمان های متعدد تصمیم گیر اعم از دولت، نهادها بین المللی و مراکز دانشگاهی که هر یک مشکلات را ناشی از قصور دیگری می دانند.
۲. تضمین مالکیت و احترام به حقوق مالکیت های شخصی و خصوصی و برقراری امنیت مالکیت و احساس امنیت مالکیت در کشور
۳. تثبیت محیط اقتصاد کلان و تلاش در جهت مهار تورم در اقتصاد ملی و بی ثباتی های و نااطمینانی های ناشی از آن در بین فعالین اقتصادی
۴. حذف قوانین جاری قبلی در راستای تنقیح قوانین و مقررات و کاهش مقررات مرتبط با فعالیت های اقتصادی
۵. ایجاد نظام جامع اطلاعات بازارکار به منظور پاسخگویی سریع و بر خط نیازمندیهای اطلاعاتی کارجویان، کارفرمایان، سرمایه گذاران، صاحبان کسب و کار و کلیه ذینفعان بازار کار
۶. برنامه ریزی و اقدام برای توانمندسازی بنگاه های کسب و کار از طریق اعطای وام های کم بهره و بازپرداخت های طولانی مدت و حمایت از صادر کنندگان و برقراری تعرفه ترجیحی در صادرات کالاهای تولیدکنندگان داخلی
۷. وجود میزان قابل توجهی از فرار مالیاتی در صنوف و بخش های مختلف، معافیت مالیاتی ۳۹ درصد از اقتصاد کشور و حجم بزرگ (۲۴ درصد تولید ناخالص داخلی) اقتصاد زیرزمینی که تاثیر مستقیمی بر عدم شکل گیری رقابت سالم بویژه در خصوص کسب و کارهای نوپا و کوچک دارند
۸. عدم توسعه نظام آمار، سیستم حسابداری و حسابداری تهیدی و در عین حال توسعه گزارشگری مالی و سیستم گزارش گیری مالی با XBRL و همچنین فقدان سیستم خزانه داری الکترونیک که بودجه ریزی مبتنی بر برنامه استراتژیک دستگاههای اجرایی را محقق نماید.
۹. رعایت اعتدال و پرهیز از شتابزدگی در سیاستگذاری های اقتصادی و خودداری دولت از تغییر ناگهانی سیاستهای اقتصادی
۱۰. متغیرهای حاکمیتی و کارآیی دولت بر محیط کسب و کار، از عوامل مهمی هستند که از طریق سیاست گذاری مطلوب دولت در امور شرکت ها جهت تسهیل امر صادرات و ارتقای کیفی و کمی تولید، در بهبود فضای کسب و کار نقش آفرینی کنند.
۱۱. یکی از چالش های جدی کسب و کارها که زمینه ساز بروز مشکلات دیگری در اقتصاد کشور است عدم وجود نظام تامین مالی شرکتی است. صندوق های سرمایه گذاری پروژه و انتشار اوراق صکوک استصناع (سفارش ساخت) دو شیوه تامین مالی نوین است که می تواند گره گشای بسیاری از مشکلات بنگاه های تولیدی باشد.

ردیف	مشخصات	تاریخ	محتوای پیام
۱	اکونت	۱۳۹۸،۱۰،۲۲	چالش های فضای کسب و کار همواره یکی از مهم ترین دغدغه های فعالان اقتصادی و سیاست گذاران است. از این رو آسیب شناسی این مشکلات و تحلیل مسائل موجود در آن در حوزه های مختلف اعم از چالش های قانونی محیط خرد، نحوه دریافت و پیگیری مجوزها، فضای غیر تعاملی و بوروکراتیک اداری، فضای آموزشی و تحصیلات تکمیلی، ارتباط صنعت و دانشگاه، تفکرات مدیریتی و بالادستی و... می تواند نقش موثری در بهبود محیط کسب و کار و کاهش آثار و پیامدهای منفی این چالش ها بر اقتصاد کشور داشته باشد.

			نظرات و پیشنهادات خود را در خصوص این موارد با ما به اشتراک بگذارید.
۲	علیرضا وهابی	۱۳۹۸،۱۱،۲۴	در خصوص فضای کسب و کار چهار اکوسیستم درگیرند و همیشه قصور و مشکلات بوجود آمده در فضای کسب و کار را مشکل دیگری می دانند. سه فضای اکوسیستم : اول سازمان ها و نهادهای دولتی و تصمیم گیرنده بالادستی به عنوان قانون گذار در کشور شامل هیات مقررات زدایی و مرکز پایش کسب و کار و ... دوم سازمان های بین المللی تعیین کننده استانداردهای جهانی شامل بانک جهانی سازمان ملل و ... سوم فضای دانشگاهی و آموزشی کشور شامل دانشگاه های دولتی و آزاد و آموزشگاه ها و چهارم کارآفرینان و افراد درگیر در بازار کسب و کار شامل استارتاپ ها و ... قطعا همگان بر وجود شکاف نظری بین این ۴ اکوسیستم موجود هم نظرند اما هیچگاه آن را آسیب شناسی نکرده و آن را مشکل فضای کسب و کار جهت بهبود نمی دانند . با بسیاری از کارآفرینان موفق که هم صحبت می شوی و میخواهی نظرات خود را برای بهبود فضای کسب و کار بیان نمایند یک جمله مشابه می گویند : دولتی ها اگر کاری به کار ما نداشته باشند خودش کلی کمک است . این جمله عمیقا انسان را به فکر فرو می برد. چرا باید بزرگان و نخبگان صنعت و کسانی که در کارزار کسب و کار حضور دارند این جمله را بگویند ؟؟؟ با نگاهی پراگماتیک و عملگرایانه بر این باورم که حل شکاف نظری موجود در ارتباط بین این ۴ اکوسیستم راه حل تمامی مشکلات فضای کسب و کار است . در انجمن های علمی و دانشگاه ها هر ساله بسیاری از همایش های علمی جها بهبود فضای کسب و کار برگزار می گردد و صفحات متعدد پیشنهادات هم ارسال می گردد اما آیا این پیشنهادات واقعا اجرایی است ؟؟؟ پاسخ آزاد در فضای دولتی هر ساله بسیاری از قوانین تصویب و ابلاغ می گردد گاهی ابلاغ هم شده اما اجرا نمی گردد و علت آن چه می تواند باشد ؟؟؟ پاسخ آزاد آیا جز شکاف نظری موجود بین این ۴ اکوسیستم پاسخ مناسب آن است؟؟؟
۳	مهديه ضیاییان	۱۳۹۸،۱۱،۳	راهبردهای کلان بهبود محیط کسب و کار ۱. تضمین مالکیت و احترام به حقوق مالکیت های شخصی و خصوصی و برقراری امنیت مالکیت و احساس امنیت مالکیت در کشور ۲ . ایجاد و برقراری ثبات در مدیریت ها و امنیت مدیریت ۳ . حاکمیت قانون در کشور و افزایش ضمانت اجرای قوانین و حرکت بر مدار قانون و قانون گرایی و پرهیز از قانون گریزی و اجرای دقیق و بدون تبعیض قوانین . ۴. تثبیت محیط اقتصاد کلان و تلاش در جهت مهار تورم در اقتصاد ملی و بی ثباتی های و نااطمینانی های ناشی از آن در بین فعالین اقتصادی از طریق اتخاذ سیاست های پولی مناسب و مدیریت شده و کنترل رشد نقدینگی در جامعه و سوق دادن آن به سمت فعالیت های تولیدی ۵ . کاستن از اتکاء اقتصاد کشور به نفت و درآمدهای نفتی جهت جلوگیری از بی ثباتی های ذاتی تحمیلی بازار نفت به پیکره اقتصاد ملی و ایجاد و تقویت ثبات

			اقتصادی
			۶. برقراری انضباط مالی دولت و کاستن از هزینه ها و بار مالی دولت از طریق اعمال سیاستهای صحیح مالی ۷. تثبیت نرخ ارز از طریق بکارگیری نظام ارزی متناسب با شرایط اقتصادی کشور و جلوگیری از نوسانات ارزی و بی ثباتی های ناشی از آن برای فعالیت های اقتصادی ۸. رعایت اعتدال و پرهیز از شتابزدگی در سیاستگذاری های اقتصادی و خودداری دولت از تغییر ناگهانی سیاستهای اقتصادی ۹. مبارزه جدی و همه جانبه با فساد و تبعیض و جلوگیری از شکل گیری رانت و انحصار در اقتصاد
۴	محمد نوروزیان	۱۳۹۸,۱۱,۵	با سلام و ضمن تشکر از سرکار خانم دکتر ضیائیان در خصوص مطالب مفیدی که ارائه کردید ...لطفا در خصوص چگونگی اجراء و شاخص های ارزیابی کمی و کیفی و کنترلی اجراء صحیح مواردی که فرمودید (راهبرد و عملیات) هم توضیح بفرمایید...ممنون.
۵	مهدیه ضیائیان	۱۳۹۸,۱۱,۵	اولین راهکاری که می تواند شرایط را برای بهبود فضای کسب و کار ایجاد کند به پیگیری مسائل بهبود کسب و کار در شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا مربوط می شود. بازنگری در فرآیند تصویب قوانین و مقررات در سطح مجلس مبتنی بر ملاحظات بهبود کسب و کار از دیگر راهکارهایی است که برای بهبود فضای کسب و کار بر آن تاکید شده است. دومین راهکار به در نظر گرفتن سقف زمانی برای قوانین جاری کشور به غیر از قوانین اصلی و مادر و حذف قوانین جاری قبلی در راستای تنقیح قوانین و مقررات و کاهش مقررات مرتبط با فعالیت های اقتصادی مربوط می شود.
۶	مهدیه ضیائیان	۱۳۹۸,۱۱,۸	۱. ایجاد نظام جامع اطلاعات بازارکار به منظور پاسخگویی سریع و بر خط نیازمندیهای اطلاعاتی کارجویان، کارفرمایان، سرمایه گذاران، صاحبان کسب و کار و کلیه ذینفعان بازار کار: عدم دسترسی به آمار صحیح و به روز، عدم اطلاع دقیق از وضعیت بازارهای مالی، پولی، سرمایه، بازارکار و...یکی از آسیب های است، که کشور ما با آن مواجه است؛ به نظر می رسد؛ بایستی مرکزی مسئول ثبت و ارائه خدمات بر خط باشد، تا با ابهامات و عدم قطعیت ها مواجه نباشیم؛ امروزه دسترسی به آمار صحیح و دقیق و به موقع یکی از حقوق شهروندی است. راهکار اجرایی: وزارت کار و امور اجتماعی با همکاری وزارت علوم میتوانند سامانه ای را طراحی کنند و تا کارجویان و کارفرمایان و سرمایه گذاران اطلاعات خود را در آن سامانه وارد کنند تا از این طریق با دسترسی به این اطلاعات بتوان بستری جهت اشتغال و زمینه سرمایه گذاری فراهم آورد ۲. برنامه ریزی و اقدام برای توانمندسازی بنگاه های کسب و کار با رویکرد افزایش توان رقابت آنان با کسب و کارهای بین المللی در راستای بستر سازی برای عضویت ایران در

			سازمان تجارت جهانی. راهکار اجرایی : این توانمندی از طریق حمایت از تولیدکنندگان توسط بخش خصوصی و دولتی صورت میپذیرد که با اعطای وام های کم بهره و بازپرداخت های طولانی مدت و حمایت از صادر کنندگان و برقراری تعرفه ترجیعی در صادرات کالاهای تولیدکنندگان داخلی صورت میگیرد ۳. باتوجه با شرایط کشور ما که امروزه در تحریم اقتصادی قرار گرفته و بسیاری از بنگاههای تولیدی برای تهیه مواد اولیه با مشکل روبه رو هستند . راهکار اجرایی : بهتر از با تولید مواد اولیه در کشور خودمان و با ارائه آن به تولید کنندگان با شرایط ویژه به بنگاههای دارای مشکل کمک کرده تا توان مالی آنها بازیابی شده و از تعطیلی بنگاه و بیکاری کارگران جلوگیری به عمل آید . ۴. توجه به روند رشد انواع کسب وکار، و جلوگیری از روند قارچ گونه برخی مشاغل، به گونه ای که در برخی مشاغل، با انباشتگی مواجه نشویم. راهکار اجرایی : اتاق اصناف هر استان بر اساس نیاز آن استان و وسعت و بررسی تقاضا در آن استان صدور پروانه کسب در هر شغل را باتوجه به کشش تقاضای مردم در آن استان انجام دهد . ضمنا اینجانب طرح پژوهشی با عنوان کسب و کار با سازمان آموزش و پرورش خراسان جنوبی کار کرده ام که نویسنده طرح بنده بوده ام . در صورت تمایل فایل پروپوزال آن ارسال خواهد شد .
۷	علیرضا وهابی	۱۳۹۸،۱۱،۱۱	سلام یکی از بیشترین مشکلاتی که در جلسه روز گذشته مطرح شد و در صحبت های مقام عالی وزارت نیز به چشم میخورد ارائه راهکارها و پیشنهادات ای در خصوص حل مشکل کسب و کارها با ادارات مالیاتی ،میزان مالیات اخذ شده ،مالیات کسب و کارهای روستایی در مقایسه با شهری ،فرار مالیاتی ،دو دفتری و چند دفتری بودن ،راه های دور زدن قانون مالیاتی بود . دوستان روی این آسیب شناسی لطفا مطلب بگذارند و پیشنهادات تخصصی خودشان و ارائه بفرمایند. آسیب شناسی مالیات بر درآمد کسب و کارهای کوچک و متوسط و راه کارهای عملیاتی برون رفت از فرارهای مالیاتی .
۸	قاسمی	۱۳۹۸،۱۱،۱۴	متأسفانه سالانه فرار مالیاتی زیادی در کشور صورت میگیرد. مشکلات بسیاری فراروی دریافت مالیات ها قرار گرفته از جمله موارد ذیل : اول اینکه بخش های کشاورزی و صادرات غیرنفتی (حدود ۱۵ درصد از تولید ایران) از مالیات معاف هست. همچنین در خصوص معافیت های مالیاتی بخش نفت تردیدهایی زیادی وجود دارد و چنانچه ارزش افزوده این بخش را در نظر بگیریم، حدود ۳۹ درصد اقتصاد کشور از مالیات معاف است . دوم اینکه حجم اقتصاد زیرزمینی در اقتصاد ایران بالغ بر ۲۴ درصد تولید ناخالص

		داخلی کشور برآورد میشود که طبقاً از مالیات معاف است. اقتصاد زیرزمینی به دلیل فعالیت‌های غیررسمی، نامنظم، ثبت نشده و قاچاق نمی‌تواند مالیات دریافت کند. سوم اینکه وجود نهادهای عمومی با گردش مالی بالا که بخش عمده‌ای از اقتصاد کشور و ارزش افزوده را بعهده دارند از مالیات معاف هستند. چهارم اینکه عدالت مالیاتی به دلایل گوناگون اجرا نمیشود. به عنوان مثال بخش خدمات با سهم ۴۸ درصدی از تولید ناخالص داخلی متناسب با آن مالیات پرداخت نمی‌کند. بخش مشاغل با سهم تولیدی ۲۶ درصدی ۹ درصد مالیات‌های مستقیم را پرداخت میکند. در حالی که اشخاص حقوقی با سهم ۲۵,۶ درصدی از تولید داخلی معادل ۶۸,۵ درصد مالیات مستقیم را می‌پردازد. بنابراین بخش اشخاص حقوقی به دلیل داشتن فعالیت‌های مالی شفاف بیشترین بار مالیاتی را در اقتصاد کشور متحمل می‌شوند. بنده چند راهکار برای مقابله با فرار مالیاتی مطرح میکنم : یکی از راهها ، تدوین قانون با ضمانت اجرای قوی برای برخورد با متخلفان است. در قانون مالیاتهای مستقیم مصوب تیرماه سال ۹۴ در ماده ۲۷۴ ، فرار مالیاتی عمل مجرمانه محسوب شده و برای مرتکبین مجازات درجه شش تعیین شده است که این امر تا حدی می تواند از فرار مالیاتی جلوگیری کند. تشکیل بانک اطلاعاتی جامع و فراگیر به طوریکه تمامی فعالیت های اقتصادی مودیان از طریق مراجعه و ثبت در این مرکز صورت گیرد و تمامی اطلاعات نیز ذخیره و به صورت آنلاین در اختیار واحدهای مالیاتی سراسر کشور قرار گیرد، راه دیگری برای جلوگیری از فرار مالیاتی است. اهتمام افراد جامعه با فرهنگ سازی مالیاتی برای افشای فراریان مالیاتی یکی دیگر از راههای جلوگیری از فرار مالیاتی می باشد. همچنین تصمیم قاطعانه در مورد عدم بخشودگی جرایم و جدیت در برخورد با قانون گریزان می تواند از فرار مالیاتی جلوگیری نماید. ایجاد ثبات در قوانین و مقررات می تواند کمک قابل توجهی به کاهش فرار مالیاتی نماید
۹	مهدیه ضیاییان	۱۳۹۸,۱۱,۱۵ چند راهکار کاربردی برای جلوگیری از فرار مالیاتی: ۱. توقیف و مسدودی حساب‌های مودیان مالیاتی بدهکار ۲. سازمان امور مالیاتی کشور ، اسامی مدیران موسسات و شرکتهایی که بدهی مالیاتی اعم از مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده دارند و همچنین اسامی هر یک از مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره موسسات و شرکت‌ها که به علت صدور اسناد

			(صورتحساب) مبتنی بر انجام معاملات غیر واقعی در نظام اقتصادی از جمله امور مالی و مالیاتی کشور محکومیت قطعی یافته‌اند را به همراه مشخصات آنان به اداره ثبت شرکت‌ها اعلام کند و اداره مذکور موظف است ثبت شرکت یا موسسه به نام این اشخاص و همچنین ثبت عضویت آن‌ها در هیئت مدیره آن شرکت و سایر شرکت‌ها و مؤسسات را برای بدهکاران مالیاتی منوط به تعیین تکلیف و اخذ مفادحساب مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور کند. ۳. ممنوع‌الخروجی بدهکاران مالیاتی با میزان بدهی مشخص جهت افراد حقیقی و حقوقی تولیدی ارائه شده است و از آنجایی که در قانون مذکور به مدیران حقوقی بخش‌های دولتی و خصوصی به طور صریح اشاره نشده است و مدیران حقوقی بخش دولتی از این قاعده با رای به تفسیر مستثنی می‌شوند، لذا در جهت عدم تبعیض و همچنین رفع موانع تولید، پیشنهاد حذف ماده مذکور اعمال شود. ۴. با توجه به تکالیف قانونی مودیان مالیاتی در ماده ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر ق.م.م و با توجه به اینکه سامانه خرید و فروش فصلی در جهت تسهیل در امور ثبت مالیات و پیگیری آن پیاده‌سازی شده است، لذا معضلاتی از نظر عدم تطابق ورود اطلاعات به دلیل اختلاف در فصل‌های ورود اطلاعات، عدم تفکیک صلاحیت شرکت‌ها پس از انجام معامله و در زمان خوش حساسی آن‌ها (قبل از ورود به لیست سیاه) و همچنین اشتباهات سهوی ممیزان مطرح شد و پیشنهاد بخشش جرایم غیر قابل بخشش منتج از اشتباهات سیستمی اعمال شود
۱۰	کیانی	۱۳۹۸،۱۱،۱۵	معضلات مالیات بر کسب و کارهای کوچک به نظر بنده کسب و کارهای کوچک بیشترین تاثیر را از مقررات مالیاتی دریافت می‌کنند. به این ترتیب هرگونه تغییر اعمالی از اداره مالیات بر روی بازار نخست کسب و کارهای کوچک را متاثر خواهد کرد. این ترتیب این کسب و کارها بیش از سایر موارد نیازمند حمایت و توجه هستند. کسب و کارهای کوچک به دلیل سطح پایین تر بودجه و توانایی اداری شان بیشترین ضربه را از تفاوت قوانین مالیاتی دریافت می‌کنند. در نتیجه کاهش سطح تولید، بهره‌وری و کارایی شرکت‌ها در صنایع مختلف امری طبیعی خواهد بود. نکته جالب اینکه هزینه‌های مالیاتی کسب و کارهای کوچک چند برابر بیشتر از سایر شرکت‌هاست. در حالی که روند منطقی باید از کاهش هزینه‌های برندهای کوچک در مقایسه با غول‌های ملی و جهانی حکایت داشته باشد. به این ترتیب بسیاری از شرکت‌های کوچک با ادامه این روند در خطر ورشکستگی قرار خواهند گرفت.

۱۱	مریم حق پرست	۱۳۹۸،۱۱،۱۶	در حوزه مدیریت کسب و کار یا توسعه طرح جامع مالیاتی آنچه کاملاً نادیده گرفته شده است توسعه زیر ساخت آماری و اطلاعاتی آن است. در کشورهای اروپایی وقتی بحران اقتصادی سالهای ۱۸۹۸ تا ۱۹۹۲ اتفاق افتاد اولین کاری که صورت گرفت توسعه نظام آماری کشورها و سپس سیستم حسابداری و حسابداری تعهدی بعد توسعه گزارشگری مالی و ایجاد سیستم گزارش گیری مالی با XBRL و پس از آن سیستم خزانه داری الکترونیک که بودجه ریزی مبتنی بر برنامه استراتژیک دستگاههای اجرایی است طی تقریباً یک دهه یا در برخی کشورها پانزده سال شکل گرفت. در ایران، ما اول به دنبال اجرای طرح جامع مالیاتی بودیم و سپس توسعه کسب و کار (تشکیل دفتر کسب و کار در وزارت اقتصاد را اگر در نظر بگیریم) و بعد از آن پروژه آمارهای ثبتی مبنا را برای توسعه نظام آماری در کشور پا گرفت (دقیقاً معکوس عمل کرده ایم!!!) و بنابراین نتوانستیم در طرح جامع مالیاتی کاملاً جلوی فرار مالیاتی را بگیریم و حسابرسی مالیاتی را الکترونیکی انجام دهیم. در بودجه ریزی، نهایتاً به بودجه ریزی عملیاتی در برخی دستگاه ها رسیده ایم و برای آمارهای اقتصادی که لازمه بررسی های در حوزه کسب و کار است هنوز اندیشه صحیحی نداشته ایم و توسعه آن را به بانک مرکزی در کشور سپرده ایم و....
۱۲	محمد نوروزیان	۱۳۹۸،۱۱،۱۶	متأسفانه بیشترین فرار مالیاتی توسط وکلا و پزشکان صورت میگیرد : آمار و ارقام حاکی از فرار مالیاتی سالانه ۱۲ هزار میلیارد تومانی صنف وکلا است. سازوکار غیرسیستماتیک و انسان محور اخذ مالیات از وکلا باعث شده که حدود ۸۵ درصد از وکلا اصلاً مالیات نپرداخته و فرار مالیاتی کنند. درآمد وکلا مجموع حق الوکاله های پرونده هایی است که در طول سال دریافت و پیگیری می کنند. نحوه محاسبه حق الوکاله ها نیز به دو صورت «مطابق با تعرفه» و «قرارداد خصوصی» انجام می شود. در واقع میزان حق الوکاله ها بسته به توافق وکیل و موکل در یکی از دو صورت ذکر شده صورت می گیرد. در قرارداد خصوصی میزان حق الوکاله ها کاملاً توافقی است و از آن با عنوان "عرف" یاد می شود و معمولاً بین ۵ تا ۲۵ درصد است! اما در حق الوکاله های مطابق با تعرفه، این میزان مشخص می شود. به طور کلی این نکته مشخص است که تمامی سازوکارهای اخذ مالیات از وکلا انسان محور است نه سیستماتیک و طبیعی است که بسترهای فرار مالیاتی در این سازوکار بسیار زیاد بوده که بعضی از آنها توضیح داده می شود. اولین بستر فرار مالیاتی مربوط به نبود نظارت بر سازوکار عقد قراردادها است. یعنی ممکن است قرارداد بین وکیل و موکل «قرارداد خصوصی» بوده که طبقاً نرخ حق الوکاله در آن بالاتر است اما وکیل آن را «مطابق با تعرفه» اظهار کرده باشد. حال یک سوال اساسی وجود دارد. رقم فرار مالیاتی وکلا چقدر است؟ برخی تخمین ها از فرار مالیاتی حداقل ۷ هزار میلیارد تومانی این قشر حکایت دارد.

			در نتیجه لازم است هر چه سریعتر سازمان امور مالیاتی زیرساخت‌های لازم برای شفافیت درآمد وکلا و اخذ مالیات از آن‌ها را در دستور کار قرار دهد.
۱۳	کریمی	۱۳۹۸،۱۱،۱۷	جلوگیری از تکرار هپکو با جلوگیری از فرار مالیاتی!!!! شاید در ابتدا سوال شود هپکو چه ارتباطی با فرار مالیاتی دارد؟؟؟؟ در پاسخ باید بگوییم بخش قابل توجهی از کسری بودجه نفتی در برنامه‌ی پیشنهادی دولت را قرار است خصوصی‌سازی تامین کند. خصوصی‌سازی که در سال‌های قبل لطمات شدیدی را به تولید و بدنه‌ی کارگران وارد کرده است که نمونه‌ی آن را تعویق چندین ماهه‌ی حقوق کارگران و یا حتی ورشکستگی کارخانه‌های هپکو، آذراب و... دیده‌ایم. زمانی که کسری بودجه نفتی کشور با جلوگیری از فرارهای مالیاتی کلان جبران شود، دیگر نیازی به خصوصی‌سازی بدون نظارت و یا به عبارت بهتر کارگر فروشی نخواهیم داشت.
۱۴	مهدیه ضیائیان	۱۳۹۸،۱۱،۱۸	بنده معتقدم برای مقابله با فرار مالیاتی باید ابتدا روش‌هایی که فرار مالیاتی بر بستر آن شکل می‌گیرد، شناسایی شود. روش‌های فرار مالیاتی متعدد بوده که برخی روش‌ها مرسوم‌تر و فراگیر است. یکی از مرسوم‌ترین روش‌های فرار مالیاتی، استفاده از حساب‌های اجاره‌ای است. در روش حساب‌های اجاره‌ای فرد برای پنهان ماندن از دید دولت یا بررسی تراکنش‌های مشکوک بانکی توسط سازمان مالیاتی، حساب‌های مردم را اجاره می‌کند و با استفاده از حساب‌های اجاره‌ای اقدام به فعالیت اقتصادی می‌کند. متقاضیان این نوع حساب‌ها، افراد بی اطلاع و یا نیازمند را با دادن وعده‌های جذاب ترغیب به این کار می‌کنند و از حساب آن‌ها سوء استفاده می‌کنند. یک راهکار موثر در این راه مسدود سازی کلیه حسابهای بی هویت در بانکهاست تا صاحب اصلی حساب جهت تعیین و تکلیف پیدا شده و صحت حسابها بررسی شود به طور کلی یکی از راهکارهای خروج از تنگنای بودجه، مقابله با فرار مالیاتی به گونه پیش‌گیرانه و نظام‌مند است که رصد سیستمی جریان پول آسان‌ترین راه تحقق آن

		محسوب می‌شود. در این راستا رصد حساب‌های بانکی به عنوان یک ابزار قانونی در اختیار دولت قرار دارد اما تاکنون به شیوه درست مورد استفاده قرار نگرفته است.	
۱۵	بهار گیائی	۱۳۹۸، ۱۱، ۱۸	معافیت‌های مالیاتی غیرهدفمند منجر به بروز تبعاتی نظیر تبعیض، بی‌عدالتی، فرار مالیاتی و عدم شفافیت شده است. علاوه بر آن، طراحی معافیت‌های مالیاتی به گونه‌ای نبوده است که انگیزه افزایش بهره‌وری و سرمایه‌گذاری را در مناطق و حوزه‌های معاف تقویت کند. حذف معافیت‌های مطلق و اعمال نرخ‌های ترجیحی و مدت‌دار، از مهم‌ترین اقدامات اصلاحی در این زمینه است.
۱۶	مهدیه ضیائی‌ان	۱۳۹۸، ۱۱، ۲۷	در طبقه‌بندی ماهنامه اقتصاد ایران، فضای کسب‌وکار متأثر از حوزه‌های مختلفی است که مهم‌ترین آنها عبارتند از درجه باز بودن اقتصاد، حاکمیت و کارایی دولت، کارآمدی بازارها، محیط اجتماعی - سیاسی، مسائل بین‌المللی، انعطاف‌پذیری بازار کار، مدیریت و محیط مستعد جهت توسعه فن‌آوری، باز بودن اقتصاد کشورها - که متأسفانه مطابق آمارهای بانک جهانی، ایران در رتبه ۱۵۱ در این زمینه قرار دارد - بر مبنای متغیرهایی نظیر تجارت بین‌الملل است که می‌تواند زمینه‌ساز ظهور و بروز فرآیندهایی در اقتصاد کشور شود و ثمره آن ایجاد انگیزه جهت افزایش سطح تولید بنگاه‌های داخلی و مزیت‌یابی و مزیت‌سازی بنگاه‌ها جهت رقابت در صحنه‌های جهانی باشد. توجه به عواملی که در زمینه محاسبه شاخص کسب‌وکار کشورها مد نظر بوده، به صراحت، اهمیت قایل شدن بحث تجارت و نگاه کشورها به تجارت و تاثیر این نگاه بر فضای کسب‌وکار را روشن می‌سازد. مسلماً اهمیت دولت به بحث گسترش تجارت خارجی، شرایط را در جهت افزایش شرکت‌های تولیدی و حذف موانع و محدودیت‌های اضافی از مسیر تولید، در جهت بهبود تجارت و بهبود شاخص‌های کسب‌وکار فراهم خواهد کرد تاثیر حوزه متغیرهای حاکمیتی و کارایی دولت بر محیط کسب‌وکار، از عوامل مهم دیگری است که از طریق سیاست‌گذاری مطلوب دولت در امور شرکت‌ها جهت تسهیل امر صادرات و ارتقای کیفی و کمی تولید، مثر ثمر می‌باشد. حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران خرد و کلان اقتصادی و حمایت از ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری ولو کوچک که سطح اعتماد سرمایه‌گذاران را به سرمایه‌گذاری افزایش می‌دهند، از آثار سیاست صحیح دولتی است. آنچه در بحث دخالت‌های دولت، مذموم می‌باشد، تصدی‌گری دولت‌ها و دخالتی است که منجر به سلب اختیار شرکت‌ها شده و آزادی عمل را از آنها می‌گیرد و مانع ابتکار و نوآوری این شرکت‌ها در عرصه تولید می‌شود. اما آنچه اکنون به عنوان حمایت دولتی مطرح می‌کنیم، حمایت منطقی در جهت پویایی شرکت‌های مزبور است. در این بین، یکی از مسائلی که متأسفانه مورد بی‌مهری دولت‌های ما واقع شده، بنگاه‌های متوسط و کوچک کشور است. آمارها نشان می‌دهند که بنگاه‌های کوچک، در جهت استفاده از کارشناسی‌های فنی و کسب مهارت‌های بازار و مشارکت در کسب‌وکارهای بین‌المللی، آمادگی بسیاری دارند و می‌توانند نقش بسزایی در صادرات ایفا کنند. ولی در حال حاضر سهم این بنگاه‌ها ۰/۱ درصد از کل صادرات کشور است و این امر نشانه عدم حمایت صحیح و منطقی دولت از این شرکت‌ها و موانع و مشکلات عظیمی است که بر سر راه این واحدها قرار دارند. گفتنی است سختگیری‌های موجود

			در سیستم بانکی کشور در امر پرداخت تسهیلات به صورت اخذ ضمانت‌های سنگین و عدم اتخاذ تصمیمات صحیح در برابر شرکت‌های در آستانه ورشکستگی، از عوامل دیگر موثر بر محیط کسب‌وکار می‌باشد. از عوامل موثر دیگر بر شاخص‌های کسب‌وکار، می‌توان به مشکلات کلان اقتصادی کشور چون نرخ تورم و مسائلی که بر توان رقابت محصولات داخلی اثرگذار بوده و منجر به واردات کالاهای مشابه تولید خارج با قیمت‌های پایین‌تر شده و یاس و دلسردی تولیدکنندگان را به دنبال دارد، اشاره کرد. همچنین، سیاست‌های اخیر ارزی تأثیرات مخربی بر فضای کسب‌وکار شرکت‌های تولیدی خواهد گذاشت. ثبات سیاست‌های مذکور، وجود استراتژی‌های کلان اقتصادی که متضمن اشتغال، تثبیت قیمت‌ها، افزایش بهره‌وری و بهبود بازار کار باشد و در جهت بهبود زیرساخت‌های موجود در اقتصاد و ارتقای اقتصادی داخلی کشور گام بردارد، از عوامل موثر در زمینه بهبود شاخص کسب‌وکار می‌باشند.
۱۷	امیر امامی	۱۳۹۸،۱۱،۳۰	در یک بیان ساده و صریح، می‌توان اذعان داشت که بخش قابل توجهی از مقتضیات رشد اقتصادی هر کشور در گرو فضای کسب و کار مناسب در آن کشور است. آنچه تحت عنوان فضای کسب و کار خاکستری در ادبیات اقتصادی و مدیریتی کشور ایران مطرح می‌شود، می‌تواند بر عملکرد مدیران بنگاه‌های تولیدی، نیروی کار، سرمایه‌گذاران اقتصادی، روند تولید و فرآیندهای اقتصادی نظیر فروش، رقابت در عرصه‌های داخلی و جهانی و توسعه صنعتی و اقتصادی کشور تأثیر گذاشته و چهره اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور را مخدوش سازد. در کشورهای منطقه و متاسفانه برخی کشورهای عربی همسایه که مامن سرمایه‌گذاران ایرانی شده و خروج سرمایه از کشور را به دنبال داشته، می‌توان تأثیر بسیاری از عوامل موثر بر فضای کسب و کار و تأثیر متقابل وضعیت کسب و کار را بر بسیاری از شاخص‌های اقتصادی کشور مشاهده نمود. فضای کسب و کار سرمایه‌گذاری را می‌توان از حوزه‌های استراتژیک توسعه صنعتی ایران تلقی کرد که عمدتاً ناشی از کلیه عوامل بیرونی بوده و عواملی چون بهره‌وری و اشتغال نیروی کار، سرمایه‌گذاری، آزادی‌های اقتصادی تولیدکنندگان و ظرفیت‌های تولیدی را تحت‌تأثیر خود قرار می‌دهد. از سوی دیگر، توسعه اقتصادی بر پایه رقابت‌پذیری کشورها استوار است و سلامت محیط کسب و کار از عوامل موثر بر رقابت‌پذیری می‌باشد. محیط کسب و کار روشن و سالم که منتج از سلامت اقتصاد و سیاست درست کشورها بوده و منجر به نتیجه‌های مثبت اقتصادی از قبیل صادرات مفید، رشد اقتصادی و توسعه صنعتی می‌شود، از مواردی است که اکیداً باید در فهرست سیاست‌های اقتصادی دولت قرار بگیرد. کسب و کارهای کوچک معمولاً انعطاف‌پذیری بالایی دارند و راحت‌تر با مشکلات کنار می‌آیند. در نتیجه هر چالش با مدیریت صحیح فرصتی برای رشد و موفقیت است. اغلب این تصور به وجود می‌آید که کسب و کارهای کوچک دغدغه‌های کمتری نسب به کسب و کارهای بزرگ و جا افتاده دارند. در صورتی که این تصور صحیح نیست و این کسب و کارها از همان ابتدای راه اندازی با چالش‌های بزرگی روبه‌رو می‌شوند. چالش‌هایی مانند استخدام نیروی جدید، استفاده از تکنولوژی و مدیریت زمان از جمله
۱۸	احسانی	۱۳۹۸،۱۲،۷	

مشکلاتی هستند که تمام کسب و کارها از همان روزهای ابتدایی تجربه می کنند. مشکل کسب و کارهای کوچک این است که منابع کمتری نسبت به کسب و کارهای بزرگ در اختیار دارند و این موضوع کار را برای آنها دشوارتر می کند. اما انعطاف پذیری مزیتی است که به آنها کمک می کند چالش ها را راحت تر پشت سر بگذارند. این مدل کسب و کارها معمولاً ارتباطات قوی در صنعت مربوطه دارند و این یکی دیگر از مزایای آنها به شمار می آید.

بخش از این موضوع به اجرایی شدن طرح بهبود فضای کسب و کار و همچنین پرسشنامه موسسه **Doing Business** بانک جهانی بر می گردد. بنده بخشی از آسیب شناسی را در کنفرانس توسعه نظام مالی صنعت نفت به عنوان کمیته علمی و دبیر اجرایی بازار سرمایه مطرح کردم که به نظرم طرح آن در این بخش مفید باشد:

تأمین مالی طرح های صنعت نفت و گاز در شرایط اعمال تحریم ها و زمینه سازی استفاده از ظرفیت های داخلی در آن نیازمند افزایش توان مالی کشور در اجرای پروژه های نفت و گاز می باشد که به نظر می رسد لازم است با علاوه بر استفاده از ظرفیت های ابزارهای نوین مالی همانند (اوراق مشارکت، اجاره، مرابحه، سفارش ساخت، اسناد خزانه اسلامی، صندوق های سرمایه گذاری و ...) از سایر ابزارهای نوین تأمین مالی نیز استفاده شود.

همواره یکی از اصلی ترین دغدغه های فعالان اقتصادی از جمله بنگاه های اقتصادی، پروژه ها، شرکت ها و حتی دولت ها بهره گیری از سازوکارهای تأمین مالی از محل بدهی از طریق بازارهای مالی داخلی و خارجی از جمله بازارهای پول و سرمایه بوده و از آن به عنوان دغدغه کلاسیک بنگاه ها نام برده می شود. از همین روست که اقتصادهای جهانی نیز تمام تلاش خود را در تکمیل اجزای زیست بوم تأمین مالی به منظور دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی معطوف نموده اند. با نگاهی به سیر تکاملی بازارهای مختلف شاهد شکل گیری انواع نهادهای مالی، ابزارها و راهکارهای تأمین مالی، نهادهای مالی تخصصی از جمله بورس ها، شرکت های تأمین سرمایه، موسسات رتبه بندی، لیزینگ، بیمه و مشاوره مالی به منظور تکمیل چرخه تأمین مالی بوده ایم. نتیجه این اقدامات جریان منابع مالی در بازارهای مختلف جهان و تأمین مالی فرصت های سرمایه گذاری در جهت ارزش افزایی بوده ایم.

ایران کشوری با ظرفیت بالای اقتصادی عمدتاً در زمینه منابع زیرزمینی از جمله نفت و گاز و البته بخش گردشگری است. نکته مهمی که در این بخش وجود دارد و در اسناد بالادستی هم بر آن هم تأکید شده این است که باید از خام فروشی فاصله گرفت و با توجه به مفاد سیاست های اقتصاد مقاومتی نیز لازم است با سرمایه گذاری در صنایع پایین دستی پتروشیمی و پالایشی و توسعه این بخش ها تا حدود زیادی از خام فروشی جلوگیری کرد. با توجه به این مهم و از سوی دیگر با توجه به محدودیت های ناشی از تحریم ها و شرایط اقتصاد سیاسی در زمینه فروش نفت خام و بهره گیری از منابع مالی بیرونی، بر اهمیت این مهم افزوده شده و توسعه نظام مالی در صنعت نفت را

اجتناب‌ناپذیر کرده است.

آمارها حاکی از آن است که ۷۹۰ هزار میلیارد ریال تامین مالی در سال ۱۳۹۷ در اقتصاد ایران انجام گرفته است که شامل ۹ درصد در بازار سرمایه در مقابل ۸۶ درصد در نظام بانکی بوده است. این در حالی است که انتشار انواع اوراق اسلامی برای تامین مالی به میزان ۹۴۰ هزار میلیارد ریال در بودجه ۱۳۹۸ تعیین شده است که می‌تواند سهم بازار سرمایه را در تامین مالی ارتقا دهد.

گزارش آبان ماه ۱۳۹۸ معاونت بازار بورس اوراق بهادار حاکی از آن است که در مجموع جمع کل تأمین مالی انجام شده مشتمل بر افزایش سرمایه (بجز تجدید ارزیابی)، عرضه اولیه سهام، انتشار اوراق بدهی و انتشار اوراق اختیار فروش تبعی از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷ به ترتیب حدود ۲۵۳، ۲۱۰، ۱۵۴ و ۲۷۲ هزار میلیارد ریال بوده است. این میزان تا آبان ماه ۱۳۹۸ به میزان ۱۵۰ هزار میلیارد ریال بوده است که به ترتیب سهم افزایش سرمایه (بجز تجدید ارزیابی ۷۷٪)، عرضه اولیه سهام ۱۴٪، انتشار اوراق بدهی ۵٪ و انتشار اوراق اختیار فروش تبعی ۴٪ بوده است. انتشار اوراق بدهی از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷ به ترتیب حدود ۵۹، ۳۲، ۱۶، ۳۰ هزار میلیارد ریال بوده و و بنابر آمارهای شرکت مدیریت دارایی مرکزی این میزان تا نیمه آذر ماه ۱۳۹۸ به بیش از ۱۱۱ هزار میلیارد ریال بالغ شده است. از سوی دیگر در حدود یک سوم ارزش بازار سرمایه مربوط به شرکت‌های حاضر در گروه محصولات شیمیایی و فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای تشکیل می‌دهند که به نوبه خود قابل توجه می‌باشد.

تأمین مالی طرح‌های صنعت نفت و گاز در شرایط اعمال تحریم‌ها و زمینه‌سازی استفاده از ظرفیت‌های داخلی در آن نیازمند افزایش توان مالی کشور در اجرای پروژه‌های نفت و گاز می‌باشد که به نظر می‌رسد لازم است با علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های ابزارهای نوین مالی همانند (اوراق مشارکت، اجاره، مرابحه، سفارش ساخت، اسناد خزانه اسلامی، صندوق‌های سرمایه گذاری و ...) از سایر ابزارهای نوین تأمین مالی نیز استفاده شود. به نظر می‌رسد با توجه به تغییرات در پارامترهای اقتصاد کلان و عدم اطمینان‌های موجود در شرایط اقتصادی کشور می‌توان در ابتدای مسیر، استراتژی تأمین مالی شرکت‌ها و پروژه‌های نفت، گاز، پتروشیمی، پالایش و پخش و صنایع پایین‌دستی با افق کوتاه و میان‌مدت و دارای جریان‌های نقدی مطمئن را مدنظر قرار داد. به عبارت دیگر آن بخش از پروژه‌های این صنعت که بصورت خودگردان بوده و با توجه به وجود زیرساخت‌های مورد نیاز برای درآمدزایی و ارائه محصولات و خدماتی که عمده‌تأ دارای مشتریان نهایی و در نتیجه دارای توانایی ایجاد جریان‌های نقدی آتی می‌باشد می‌تواند مورد توجه ویژه قرار گیرد. این گروه از پروژه‌ها با توجه به توان درآمدزایی و ایجاد جریان‌های نقد می‌توانند به اتکال توثیق پروژه و مبتنی بر رتبه اعتباری پروژه و بانیان آن در کنار تضامین موجود، زمینه‌ای را برای تأمین مالی با ریسک پایین‌تر فراهم آورند.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری پروژه که تجربه بهره‌گیری از آن‌ها در بازار سرمایه (البته در پروژه نیروگاهی) وجود دارد، در صورت اصلاح مشکلات موجود و برطرف‌نمودن

دست‌اندازهای مقرراتی آن می‌تواند به عنوان یکی از ابزارهای مهم در تأمین مالی پروژه‌های صنعت نفت به شمار بیاید. تصویب قانون مشارکت عمومی خصوصی در مجلس شورای اسلامی نیز که در آن به استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه من جمله انواع ابزارهای تأمین مالی، نهادهای تأمین سرمایه، صندوق سرمایه‌گذاری و موسسات رتبه‌بندی اعتباری در مسیر تأمین مالی پروژه تأکید شده است می‌تواند اجزای زیست بوم تأمین مالی در مشارکت عمومی خصوصی و تأمین مالی پروژه محور را تکمیل و موجبات تسریع و تسهیل فرایند آن را فراهم آورد. البته موشکافی و توجیه‌پذیری مالی پروژه‌ها در این مسیر از اهمیت بسزایی برخوردار است.

میزان اشتغال‌زایی از طریق درآمدزایی سریع‌الوصول در برخی از پروژه‌های صنعت نفت نیز از جمله مهم‌ترین مواردی است که با توجه به تأکیدی که در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و واگذاری پروژه‌های عمومی به بخش خصوصی مورد تأکید بوده می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. بصورتی که میزان اشتغالی که از حجم سرمایه‌گذاری در صنعت نفت حاصل می‌شود قابل مقایسه با بسیاری از بخش‌های دیگر نمی‌باشد.

با توجه به وضعیتی که در خصوص محدودیت در صادرات نفت خام صورت پذیرفته است توجه ویژه‌ای بر صنعت پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی معطوف شده که بر اهمیت تأمین مالی این صنعت افزوده است. یکی از مهم‌ترین موانع موجود بر سر راه کاهش خام‌فروشی، فقر بخش‌های پالایشی و پتروشیمی در کشور است. هر چند در سال‌های اخیر شاهد نقش‌آفرینی بانک‌ها و بعضاً بازار سرمایه در این بخش بوده‌ایم و به مدد افزایش نرخ ارز شاهد افزایش سود حاصل از صادرات آن‌ها بوده‌ایم اما همچنان راهی طولانی در این مسیر در پیش‌روی داریم.

در این میان لازم است بجای تمرکز صرف بر متقاضی منابع مالی، بر ایجاد راهکارها و ابزارهای تأمین مالی برای صنایع مختلف و متناسب با نیازهای این صنایع متمرکز شویم. استفاده از ابزارهای تأمین مالی از جمله صکوک استصناع (سفارش ساخت) نیز در بازار سرمایه در سال‌های اخیر از جمله تجربیات ذی‌قیمتی بوده است که می‌تواند در مسیر تأمین مالی مورد استفاده قرار گیرد. البته ابزارهای دیگری نیز در بازار سرمایه طراحی شده که فراگیری آن نیازمند فرهنگسازی بوده و لازم است ابزار جدیدی نیز مبتنی بر نیاز صنعت نفت و گاز و تجربیات جهانی صورت پذیرد.

ماهیت بلندمدت و پرریسک پروژه‌های صنعت نفت موضوع بهره‌گیری از خدمات بیمه‌ای خصوصاً بیمه اتکایی و همچنین بورس‌های کالایی، انرژی و موضوع راه‌اندازی بورس نفت و ارز از جمله مسائلی است که مورد توجه بوده است. البته راه‌اندازی صندوق و اوراق ارزی با توجه به تداخلات احتمالی در بازار ارز با موفقیت زیادی همراه نبوده است.

عضو کمیته علمی و دبیر اجرایی بازار سرمایه کنفرانس توسعه نظام مالی در صنعت نفت

شرایط حاکم بر فعالیت های اقتصادی در یک کشور اعم از تولید کالا و خدمات، توزیع، تبادلات مالی داخلی و بین المللی و تجارت فرامرزی از مهمترین علل توسعه یافتگی یا ناکامی های اقتصادی آن کشور است. ملاحظه این شرایط به عنوان آیینیه تمام نمای اقتصاد یک جامعه و تبدیل آن به شاخص های عددی و قابل مقایسه امری است که امروزه از سوی تمامی صاحب نظران، کارشناسان و سرمایه گذاران مورد توجه قرار گرفته است. بهبود فضای کسب و کار به معنای بهبود و رونق فضای تولید و در نتیجه محرک رشد اقتصادی است، به گونه ای که اصلاح و بهبود فضای کسب و کار زمینه مشارکت بخش خصوصی در عرصه اقتصاد، ارتقاء سطح اشتغال و تولید را فراهم می سازد. به عبارتی محیط کسب و کار مناسب، شرط لازم برای رشد بخش خصوصی است

۱۳۹۹،۱،۲۶

مهدیه ضیائیان

۲۰